

DATUM
29 november 2022

BEHANDELD DOOR
J.M. Dorgelo

DIRECT NUMMER
06 - 11 32 40 88

Provincie Flevoland
Gedeputeerde Staten van Flevoland
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

ONDERWERP

Advies plan van
aanpak invulling
zorgplicht afvalwater
Oosterwold deelgebied
1a

ONS ZAAKNUMMER

BOVS-02029 WBHTH

REGISTRATIENUMMER

STBV-427717687-19

BIJLAGEN

1

UW BRIEF VAN

6 juli 2022

UW KENMERK

2925681

VERZONDEN

Geacht college,

Op 6 juli 2022 ontvingen wij van u een brief over het interbestuurlijk toezicht ten aanzien van het afvalwaterdossier Oosterwold. In de brief constateert u dat het waterschap met de opschorting van de handhaving in Oosterwold formeel tekort schiet. U geeft in uw brief aan dat u in beginsel instemt met het opschorten van de handhaving door het waterschap, tot 1 september 2023 en dat u op dit moment geen aanvullende afspraken met het waterschap wilt maken over te nemen acties of termijnen. Daarnaast geeft u in uw brief aan te streven naar een zo spoedig mogelijke invulling van de gemeentelijke zorgplicht voor het vrijkomende afvalwater door de gemeente Almere. U verzoekt het waterschap om de gemeente Almere en u te adviseren bij de invulling van de zorgplicht en tijdelijke maatregelen. Dit met het doel om zo spoedig mogelijk de gemeentelijke zorgplicht in te vullen, met zo min mogelijk overlast voor de bewoners én het watersysteem. Door middel van deze brief informeren we u over de stand van zaken en ons voorlopig advies aan de gemeente Almere en u over de invulling van de gemeentelijke zorgplicht. Doel van ons voorlopig advies is om te zorgen voor een goede oppervlaktewaterkwaliteit in Oosterwold.

Advies Waterschap Zuiderzeeland over de invulling van de gemeentelijke zorgplicht

Zoals in de inleiding vermeld, verzoekt u het waterschap om de gemeente Almere en u te adviseren over de invulling van de gemeentelijke zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater en de te nemen tijdelijke voorzieningen/maatregelen. Ten aanzien van de invulling van de zorgplicht in Oosterwold vraagt u hiervoor aan de gemeente Almere een plan van aanpak. De gemeente Almere heeft dit proces opgestart en betreft het waterschap actief bij het plan van aanpak.

In ons voorlopig advies kiezen we voor een aanpak die ons inziens past binnen de geldende wet- en regelgeving en tot doel heeft om zo spoedig mogelijk de gemeentelijke zorgplicht in te vullen, met zo min mogelijk overlast voor de bewoners en het watersysteem. Ons advies is voor een belangrijk deel gebaseerd op het laten uitvoeren van frequent, deugdelijk en uniform IBA-beheer en onderhoud door of namens de gemeente Almere, als onderdeel van de invulling van de gemeentelijke zorgplicht. De maatwerkbeschikkingen die het waterschap heeft verleend voor het lozen van afvalwater, blijven van rechtswege van kracht totdat aansluiting op de riolering is gerealiseerd en de lozing is beëindigd. Door te kiezen voor frequent, deugdelijk en uniform beheer en onderhoud van de IBA's door of namens de gemeente Almere, wordt op een vergelijkbare wijze invulling gegeven aan het doel van de maatwerkbeschikking

en aan de waterkwaliteitstaak van het waterschap, namelijk: zorg voor een goede oppervlaktewaterkwaliteit in Oosterwold. Ons inziens is hiermee het direct toezicht houden op de lozingseisen van de IBA's minder bepalend. Daarnaast wordt met deze aanpak de bewoner gedurende de overbruggingsperiode naar volledige riolering, zoveel mogelijk ontzien.

Met het uitbrengen van een voorlopig advies houden we de mogelijkheid open om het advies in de toekomst aan te vullen.

Ons voorlopig advies vindt u in bijlage 1 bij deze brief.

De gesprekken met de gemeente Almere over de invulling van de zorgplicht zijn in volle gang en in dit proces heeft het waterschap bijgevoegd advies ambtelijk gedeeld.

Hoogachtend,

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,
{{esl:Signer1:Signature:size(200,50)}}}

de dijkgraaf,
{{esl:Signer2:Signature:size(200,50)}}}

ing. W. Slob MSc.

ir. H.C. Klavers.

Deze adviesbrief met bijlage is in c.c. toegestuurd aan het college van B&W van de gemeente Almere.

Bijlage 1.

Advies plan van aanpak gemeente Almere van Waterschap Zuiderzeeland

1. Binnen een redelijke termijn aanleg van riolering en saneren van lozingen naar oppervlaktewater.

Om te kunnen blijven zorgdragen voor een goede oppervlaktewaterkwaliteit in Oosterwold is het advies van het waterschap dat de gemeente Almere binnen een redelijke termijn invulling geeft aan de zorgplicht uit de Wet milieubeheer door een gemeentelijk openbaar rioolstelsel aan te leggen. Binnen de gemeente Almere heeft een eerste faseringsworkshop plaatsgevonden. In afstemming met het waterschap is invulling gegeven aan het begrip 'een redelijke termijn'. De verwachting is uitgesproken dat gebied 1a in een periode van 5 tot 7 jaar, of zoveel eerder als mogelijk, zal zijn aangesloten op de riolering. De mogelijkheden hiertoe worden momenteel door de gemeente onderzocht en met het waterschap besproken. Daarnaast is het gewenst dat in het plan van aanpak de fasering van de realisatie van aanleg van riolering (in welk deelgebied start de uitvoering en aanleg) en het tijdsplan (planning uitvoering) worden opgenomen.

2. Nieuwe lozingen worden ontzorgd door middel van tijdelijke voorzieningen

Per 7 juli 2022 is het waterschap gestopt met het verlenen van maatwerkbeschikkingen voor het lozen van huishoudelijke afvalwater op oppervlaktewater met IBA's-. Voor nieuwe lozingen betekent dit dat het niet meer is toegestaan om het afvalwater te lozen op oppervlaktewater. Het advies is dat de gemeente vanaf deze datum nieuwe bewoners ontzorgt en dat de bewoners een zogenoemde tijdelijke voorziening hebben/krijgen. Dat houdt in dat het afvalwater wordt opgevangen om vervolgens per as te worden afgevoerd naar een rioolgemaal/AWZI of naar de decentrale zuiveringspilot in Oosterwold zodra deze is gerealiseerd. Zodra de riolering is aangelegd kunnen deze huishoudens worden aangesloten en kan de tijdelijke voorziening worden beëindigd.

3. Met adequaat beheer en onderhoud borgen we zo veel mogelijk de goede werking van IBA's

Belangrijke pijler van dit advies is dat de bestaande IBA's door de gemeente Almere of in opdracht van de gemeente Almere worden beheerd en onderhouden. Het advies is er op gericht de IBA's zo optimaal mogelijk te laten functioneren door middel van frequent, deugdelijk en uniform beheer en onderhoud. Met deze aanpak wordt op een vergelijkbare wijze invulling gegeven aan het doel van de maatwerkbeschikking (met lozingseisen) en taak van het waterschap, namelijk: het behoud van een goede waterkwaliteit. De maatwerkbeschikkingen die het waterschap heeft verleend voor het lozen van afvalwater, blijven van rechtswege van kracht totdat aansluiting op de riolering is gerealiseerd en de lozing is beëindigd. Met beheer en onderhoud door of namens de gemeente Almere in het kader van de zorgplicht afvalwater, wordt de bewoner in de overbruggingsperiode naar volledige riolering zoveel mogelijk ontzien.

Met frequent, deugdelijk en uniform beheer en onderhoud wordt de goede werking van de IBA's periodiek gecontroleerd en worden in een vroeg stadium defecten opgespoord. Hiermee wordt voorkomen dat de waterkwaliteit verder

achteruit gaat. Hierbij wordt voor de invulling van het beheer en onderhoud bij de IBA's geadviseerd om onderscheid te maken in 3 categorieën, te weten:

1. IBA's met een capaciteit tot 10 vervuilingseenheden (kleine IBA's, beperkte lozing).

- minimaal jaarlijks beheer en onderhoud.

2. IBA's met een capaciteit van 10 tot 30 vervuilingseenheden (kleine CBA's; grote lozing).

- minimaal 2 keer per jaar beheer & onderhoud, waarbij één
- onderhoudsbeurt uit een visuele inspectie mag bestaan.

3. IBA's met een capaciteit > 30 vervuilingseenheden (grote CBA's; omvangrijke lozingen).

- minimaal 2 keer per jaar beheer & onderhoud;
- IBA's blijven onder regulier toezicht van het waterschap.

De omvangrijke lozingen in categorie 3 hebben grote invloed op de waterkwaliteit en het waterschap vindt het belangrijk dat deze systemen daadwerkelijk voldoen aan de lozingseisen. Daarom is het advies dat deze systemen onder regulier toezicht van het waterschap blijven. Dat wil zeggen dat het waterschap vanuit zijn rol als toezichthouder ter controle op de naleving van de maatwerkbeschikking 2 keer per jaar een afvalwateronderzoek uitvoert. Bij een overschrijding van de lozingseisen wordt de gemeente Almere door het waterschap geïnformeerd en verzocht tot vervolgstappen om de overschrijding te beëindigen. De gemeente Almere heeft in de overleggen over de invulling van de zorgplicht en het plan van aanpak aangegeven dat het voornemens is deze lozingen op korte termijn te willen saneren.

Verder is het advies dat het beheer en onderhoud door een deskundige of IBA-leverancier wordt uitgevoerd. Daarbij is het advies om ten behoeve van deugdelijkheid en uniformiteit gebruik te maken van een vooraf vastgesteld IBA inspectieformulier (zgn. APK-formulier). In het formulier dient minimaal te zijn opgenomen op welke keuringspunten beheer en onderhoud van de IBA wordt uitgevoerd en welke aanvullende handelingen (bijv. reparatie) zijn uitgevoerd.

Het advies is om het waterschap hierover periodiek (maandelijks) te informeren middels een voortschrijdende rapportage. In de rapportage dient te zijn vermeld de adressen waar beheer en onderhoud is uitgevoerd, de resultaten van het uitgevoerde beheer en onderhoud en een voortschrijdende adreslijst met adressen waarbij geen afvalwater wordt geloosd en/of zijn aangesloten op het gemeentelijk rioolstelsel.

4. Calamiteitenaanpak

Gedurende de overbruggingsperiode naar volledige riolering kan het voorkomen dat er calamiteuze situaties optreden door het niet voldoende functioneren van het IBA-systeem. Het advies van het waterschap aan de gemeente en u is dat bij meldingen, (geur)klachten of bij eigen waarneming van gemeente of waterschap binnen 24 uur acties worden ondernomen en de lozing wordt beëindigd.

We adviseren dat indien er sprake is van een calamiteit, onderstaande aanpak wordt toegepast, te weten:

- a) de gemeente of het waterschap stelt een onderzoek in en bepaalt of er risico voor de waterkwaliteit is;
- b) er vindt afstemming plaats tussen de gemeente en het waterschap over de beste oplossing en/of te nemen maatregelen in het betreffende geval, met het

doel de calamiteit zo spoedig mogelijk te beëindigen en nadelige effecten voor water en omgeving te voorkomen;

- c) nadat er maatregelen zijn genomen en de calamiteit is verholpen controleert de gemeente de IBA en het waterschap de oppervlaktewaterkwaliteit;
- d) de gemeente treft, voor zover nodig, nadere maatregelen met als uiterste maatregel het beëindigen van de lozing van de IBA op oppervlaktewater en afvoer van het afvalwater per as;
- e) een en ander behoudens grove nalatigheid van de eigenaar van de IBA (in dat geval lost de gemeente de calamiteit niet op maar is de bewoner aan zet).

5. We streven ernaar om afspraken over taken en verantwoordelijkheden vast te leggen in een bestuursovereenkomst

Het streven is om in een bestuursovereenkomst tussen het waterschap en de gemeente Almere nadere afspraken te maken over taken en verantwoordelijkheden van partijen gedurende de overbruggingsperiode naar riolering, onder andere over hoe te escaleren in het geval dat het beheer en onderhoud niet voldoet, er klachten zijn van bewoners en bij het achteruitgaan van de waterkwaliteit.